

INSTRUKTIONER TILL ENKEL PRÖVNING AV BARNETS BÄSTA BARNRÄTTSBASERADE BESLUTSUNDERLAG

Detta är ett stödmaterial för att underlätta framtagandet av barnrättsbaserade beslutsunderlag. Region Kronoberg har tre olika nivåer på prövningar av barnets bästa som sammanfattas i barnrättsbaserade beslutsunderlag:

- **En enkel prövning av barnets bästa**
- En prövning av barnets bästa
- En fördjupad prövning av barnets bästa

Utöver detta finns det även en mall med tillhörande instruktioner för barnrättsbaserade remissvar.

Denna instruktion handlar om en enkel prövning av barnets bästa, vilket är en enklare beskrivning av hur ett ärende förhåller sig till barnkonventionen. Den används när det bedöms uppenbart att ärendet är förenligt med barnets bästa, eller när det är uppenbart att ärendet inte är förenligt med barnets bästa samt när ärendet endast till liten del berör barn.

Ansvarig tjänsteperson fyller i formuläret ”Barnrättsbaserat beslutsunderlag – Enkel prövning av barnets bästa”. Den barnrättsliga slutsatsen sammanfattar om ärendet är förenligt, delvis förenligt eller inte förenligt med barnets bästa.

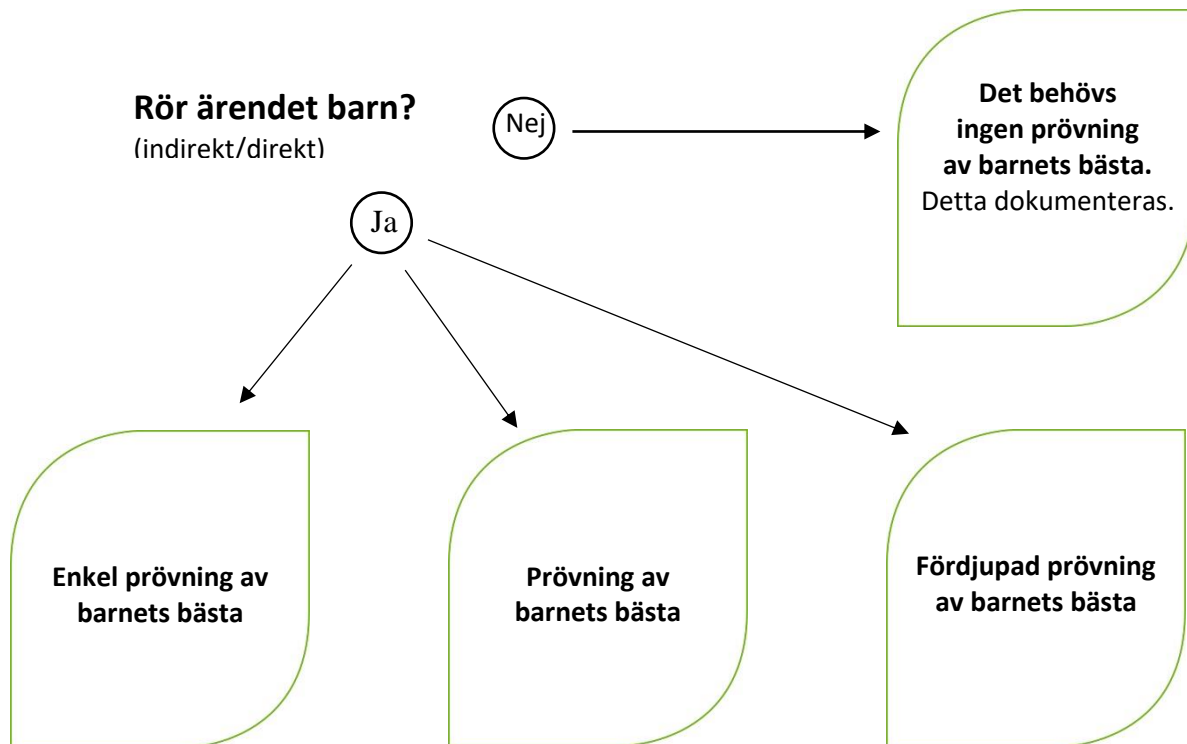
Den barnrättsliga slutsatsen i dokumentet vägs sedan av beslutsfattare (ledning/förtroendevalda) gentemot andra relevanta perspektiv (ekonomi, verksamhetsperspektiv, intressekonflikter, andra rättighetsbärare, politiska mål) och beslutsfattaren avgör om beslut kan fattas i enlighet med barnets bästa eller om det finns andra legitima, proportionerliga och viktiga skäl som väger tyngre. Om barnets bästa inte får företräde ska detta motiveras av beslutsfattaren. Vid beslut som inte utgår från det som bedömts vara barnets bästa kan kompensande åtgärder övervägas för att ändå se till att beslutet blir så bra som möjligt för barn.

För att öka kunskapen om barnets rättigheter inom de verksamheter som ska göra barnrättsbaserade beslutsunderlag finns det ett kortfattat stödmaterial som beskriver Barnrättsperspektiv inom Region Kronobergs olika verksamheter på [vårdgivarwebben](#). Här laddar vi även ner blanketterna för barnrättsbaserade beslutsunderlag.

Innehåll

1 Inledande uppgifter om ärendet.....	3
2 Rätt till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering	3
3 Barnets bästa	4
4 Goda förutsättningar för en optimal utveckling.....	4
5 Rätt till delaktighet	5
6 Andra rättigheter som berörs	5
7 Barnrättslig slutsats i ärendet	6
8 För mer information	6
9 Fördjupningsmaterial.....	6

Barnrättsbaserade beslut i Region Kronoberg

När ärendet uppenbart är för/emot barnets bästa eller endast till liten del rör barn.

- Bedömningen om ärendet är förenligt med barnets bästa görs av tjänsteperson.
- Bedömningen av barnets bästa görs genom blanketten "Barnrättsbaserat beslutsunderlag enkel prövning".
- Beslutsfattare (ledning/förtroendevalda) väger barnets bästa vid beslut.

De flesta ärenden behöver en prövning av barnets bästa på denna nivå.

- Bedömningen genomförs av tjänsteperson (ev. med stöd från kollegor).
- Bedömningen av barnets bästa görs genom blanketten "Barnrättsbaserat beslutsunderlag".
- Slutsatser och rekommendationer lyfter fram det som bedöms vara barnets bästa i ärendet.
- Beslutsfattare (ledning/förtroendevalda) väger slutsatser och rekommendationer om barnets bästa gentemot andra perspektiv (lagkrav, andra rättighetsbärare, ekonomi, verksamhetsperspektiv, intressekonflikter, politiska mål) och avgör hur tungt barnets bästa kan väga vid beslut.
- Om barnets bästa inte väger tyngst ska det motiveras. Kompenserande åtgärder kan övervägas.

När barnets bästa behöver utredas och ställas gentemot andra viktiga perspektiv.

- Bedömningen genomförs av tjänsteperson (ev. med stöd från kollegor).
- Bedömningen av barnets bästa görs genom blanketten "Barnrättsbaserat beslutsunderlag".
- Det som bedöms vara barnets bästa vägs gentemot andra perspektiv (lagkrav, andra rättighetsbärare, ekonomi, verksamhetsperspektiv, intressekonflikter, politiska mål etc.)
- Slutsatser och rekommendationer lyfter fram det som bedöms vara barnets bästa i ärendet.
- Beslutsfattare (ledning/förtroendevalda) utgår från slutsatserna för hur tungt barnets bästa bör väga vid beslut.
- Om barnets bästa inte väger tyngst ska det motiveras. Kompenserande åtgärder kan övervägas.

1 Inledande uppgifter om ärendet

De inledande uppgifterna om ärendet är samma för alla barnrättsbaserade beslutsunderlag:

- Skriv i datum när dokumentet är färdigt om det inte kommer automatiskt i blanketten.
- Ange ärendenamn och även om det finns ett ärendenummer
- Ange vem som har varit ansvarig för att ta fram underlaget, med namn, titel och verksamhet.
- Definiera vilka barn som berörs. Det kan t.ex. vara:
 - Barn i alla åldrar upp till 18 år
 - Barn utifrån könstillhörighet
 - Alla barn i hela länet
 - Barn i en viss ålder
 - Alla barn i ett visst geografiskt område
 - Barn utifrån etnicitet
 - Barn med psykisk ohälsa / kronisk sjukdom / funktionsnedsättning
 - Barn med ett specifikt riskbeteende (självskadebeteende, missbruk, brottslighet etc.)

2 Rätt till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering

Rätt till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering (artikel 2)						
Bidar ärendet till likvärdiga förutsättningar för alla barn?	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant	Kommentarer
Oavsett ålder						(spädbarn, barn, tonåringar)
Oavsett kön						(flickor och pojkar)
Oavsett könsidentitet/könsuttryck						(identifierar och uttrycker sig som hon/han/hen)
Oavsett sexuell läggning						(attraheras av samma, motsatt, båda eller inga kön)
Oavsett funktionsnedsättning						(fysisk/psykisk funktionsnedsättning i alla dess former)
Oavsett etnicitet, hudfärg och språk						
Oavsett religion eller politisk åskådning						
Oavsett socioekonomisk bakgrund						
Oavsett bostadsort/postnummer						(ges alla barn i kommunen/länet samma förutsättningar?)
Eventuella kommentarer:						

Här tar vi ställning till om ärendet bidrar till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering. Vi bedömer om ärendet kommer alla berörda barn till godo. Det handlar om likvärdiga villkor utan diskriminering för alla barn, oavsett ålder, kön, könsidentitet/könsuttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning, etnicitet, hudfärg, språk, religion eller politisk åskådning, men även utifrån socioekonomisk bakgrund och bostadsort/postnummer.

Kryssa i om ärendet bidrar till likvärdiga förutsättningar för alla barn genom att välja mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant.

Det finns utrymme att kommentera i fältet till höger utifrån de olika diskrimineringsgrunderna, samt nedtill för en samlad kommentar kring likvärdiga förutsättningar, jämlikhet och förbud mot diskriminering.

3 Barnets bästa

Barnets bästa (art. 3)						
Är ärendet förenligt med:	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant	Kommentarer
Relevanta lagkrav						
Nationella styrdokument						
Forskning och evidens						
Praxis i andra regioner						
Vår beprövade erfarenhet						
Barnets bästa på kort och lång sikt						
Eventuella kommentarer:						

Vi tar ställning till om ärendet är förenligt med barnets bästa utifrån relevanta lagkrav, nationella styrdokument, forskning och evidens, praxis i andra regioner, verksamhetens beprövade erfarenheter samt med barnets bästa på kort och lång sikt.

Kryssa i om ärendet är förenligt med barnets bästa genom att välja mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant. Det finns utrymme att kommentera i fältet till höger för varje område, samt nedtill för en samlad kommentar kring hur ärendet relaterar till barnets bästa.

4 Goda förutsättningar för en optimal utveckling

Rätt till goda förutsättningar för en optimal utveckling (art. 6, 19 och 24)						
Bidrar ärendet till:	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant	Kommentarer
Rätt till liv och överlevnad						
Goda förutsättningar för optimal utveckling						
Rätt till bästa uppnåeliga hälsa						
Skydd mot att fara illa						
Eventuella kommentarer:						

Region Kronoberg ska bidra till alla barns rätt till liv, överlevnad och hälsa samt goda förutsättningar för en optimal utveckling och skydd mot att fara illa.

Goda förutsättningar för barnets optimala utveckling kan utmanas av sjukdom, ohälsa, funktionsnedsättning, levnadsförhållanden, levnadsvanor, försummelse och vanvård, våld och övergrepp, samt negativ social kontroll som påverkar barnets/barnens livsutrymme. Det kan även handla om goda förutsättningar för en barnanpassad, sund och trygg inom- och utomhusmiljö samt samhällsplanering utifrån barnperspektiv.

Kryssa i om ärendet är förenligt med rätten till goda förutsättningar för en optimal utveckling genom att välja mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant. Det finns utrymme att kommentera i fältet till höger för varje område, samt nedtill för en samlad kommentar kring hur ärendet relaterar till barnets bästa.

5 Rätt till delaktighet

Rätt till delaktighet och inflytande (art. 12)					
Vad behöver vi förstå ur barnets perspektiv i ärendet?					
Här definierar vi vad det är specifikt som är viktigt att få belyst ur barnets perspektiv. Notera att vi ska definiera dessa frågor oavsett om vi har ställt frågor till barn eller ej.					
Vilka för ärendet relevanta åsikter har berörda barn lyft fram?					
I en enkel prövning av barnets bästa kan det ofta räcka med att inhämta barns åsikter från redan genomförda insamlingar av relevanta synpunkter. Börja med att se om det finns relevanta åsikter att inhämta från något av de kunskapsunderlag som redan har inhämtat barns åsikter. Om barns åsikter saknas i dessa dokument kan vi överväga om vi ska inhämta barns åsikter i ärendet.					
	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant
Har barnets/barnens åsikter beaktats?					
Eventuella kommentarer:					

Kryssa i om ärendet har beaktat barnets/barnens åsikter genom att välja mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant. Det finns utrymme att kommentera barnets rätt till delaktighet och inflytande nedtill.

6 Andra rättigheter som berörs

Andra rättigheter som berörs av ärendet:					
☐ Rätt till bästa uppnåeliga hälsa, likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård (artikel 23, 24 och 39) ☐ Rätt till en trygg och säker uppväxt, skydd mot alla former av vanvård, försummelse, våld och övergrepp (art. 19, 32–40) ☐ Rätt till utbildning (artikel 23, 28 och 29) ☐ Rätt till social trygghet och skälig levnadsstandard (artikel 23, 26 och 27) ☐ Rätt till vila, lek, kultur och fritid (artikel 23 och 31) ☐ Rätt till information och demokratiska rättigheter (artikel 12, 13, 14, 15, 16, 17 och 23) ☐ Rättigheter som rör föräldraskap och omhändertagande (artikel 5, 7, 9, 18, 20, 21 och 25) ☐ Rättigheter kopplade till fungerande samhällsservice, samhällsplanering samt inom- och utomhusmiljö (art.12, 23, 24, 26, 27, 31 m.fl.) ☐ Rättigheter för barn från minoritetsgrupper, barn på flykt samt barn i asylprocessen (artikel 7, 8, 9, 10, 20, 22, 23 och 30)					
	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant
Bedöms ärendet ha beaktat dessa rättigheter?					
Sammanfattande kommentarer:					

Identifieringen av andra rättigheter som berörs i ärendet är den samma för alla barnrättsbaserade beslutsunderlag. Här kan det vara en fördel att läsa igenom kortfattat stödmaterial som beskriver [Barnrättsperspektiv inom Region Kronobergs olika verksamheter](#).

Kryssa i de rättigheter som berörs i ärendet. Om ärendet inte bedöms beröra någon av dessa rättigheter kryssar vi endast i den sista rutan och övriga rutor lämnas tomma i denna del.

Kryssa i om ärendet har beaktat barnets rättigheter genom att välja mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant. Det finns utrymme att kommentera barnets rättigheter nedtill.

7 Barnrättslig slutsats i ärendet

Barnrättslig slutsats i ärendet					
	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant
Bedöms ärendet vara förenligt med barnkonventionen?					
Sammanfattande kommentarer:					

För att förtydliga den barnrättsliga slutsatsen av analysen kryssar vi i det alternativ som bäst summerar hur barnets rättigheter har beaktats i ärendet. Välj mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant.

Skriv en avslutande kommentar som förtydligar hur du har kommit fram till denna slutsats.

8 För mer information

[Region Kronobergs sidor för barnets rättigheter](#)

För utbildning, handledning och praktiskt stöd kontakta:

Susann Swärd

Människorätts- och barnrättsstrateg

susann.sward@kronoberg.se

0709 – 844 558

9 Fördjupningsmaterial

Region Kronobergs material: <https://www.regionkronoberg.se/vardgivare/arbetsomraden-processer/manskliga-rattigheter-och-barnets-rattigheter/barnets-rattigheter/#tab-44233>

Region Skånes prövning av barnets bästa och Covid-19:

<https://www.regiongavleborg.se/globalassets/samverkanswebben/utveckling-samverkan/barnratt/bka-covid-region-skane-provning-barnets-basta.pdf>

Västragötalandsregionens barnkonsekvensanalys kring digitala möten: https://alfresco-offentlig.vgregion.se/alfresco/service/vgr/storage/node/content/workspace/SpacesStore/82f9f756-0d83-4b6b-8b63-b33476b67b26/Pr%C3%B6vning%20och%20analys%20barnets%20b%C3%A4sta_digitala%20v%C3%A5rdm%C3%B6ten%20VGR.pdf?a=false&guest=true

SKR och Halmstads material utifrån en barnkonsekvensanalys av skolbarn och Covid-19:

<https://skr.se/skr/demokratileddningstyrning/manskligarattigheterjamlikhet/barnetsrattigheter/barnkonsekvensanalys.878.html>

Barnombudsmannens material: <https://www.barnombudsmannen.se/stod-och-verktyg/beaktande-av-barnets-basta/>

Barns medverkan i Socialstyrelsens arbete: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-6-6858.pdf>

Länsstyrelsens material:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2b1344c417a75f02ce042ab3/1632139682563/Kunskaps-%20och%20metodst%C3%B6d%20f%C3%B6r%20pr%C3%B6vning%20av%20barnets%20b%C3%A4sta.pdf>